

Spis treści

Słowo wstępne	9
Wstęp	11
Rozdział I.	
Oblicza współczesnego kryzysu wolności	29
1. Absolutyzacja wolności	31
1.1. Człowiek twórcą własnej wizji wolności	33
1.2. Wolność jako cel sam w sobie	35
1.3. Wolność jako zapewnienie sobie dobrego samopoczucia	37
1.4. Wolność jako „etyka uprzejmości” i „autentyczności”	38
1.5. Wolność odrzucająca etykę normatywną	40
1.6. Wolność samookreślająca się	41
2. Oderwanie wolności od prawdy	42
2.1. Prawda jako interpretacja	43
2.2. Subiektywizm zagrożeniem dla myślenia dialogicznego	45
2.3. Dobro poza prawdą wynikające z wolności	47
2.4. „Sakralizacja praw” jako tworzenie obiektywnego dobra ...	50
2.5. „Ideologia postępu”	52
2.6. Rozdzielenie wiary i rozumu	53
2.7. Wolność lękająca się prawdy	55
2.8. Wolność jako monologiczna, zmaterializowana swoboda	58
3. Indywidualizm w doświadczeniu wolności	60
3.1. Samorealizacja jako forma indywidualizmu	65
3.2. Autonomia celem indywidualizmu	68
3.3. Relatywizm odpowiedzią na lęk przed posądzeniem o nietolerancję	68
3.4. Uprzedmiotawiająca natura indywidualizmu	69

4. Wewnętrzne determinizmy negujące wolność człowieka	70
4.1. Konieczność wyboru dobra obiektywnego determinizmem ..	74
4.2. Absolutyzacja wolności przestrzennej determinizmem w imię wolności	75
4.3. Zgoda na „mentalność uległości”	76
4.4. Wiara rozumiana jako „potrzeba” w roli determinizmu wolności	77
4.5. Wolność odrzucająca obowiązki i ograniczona do praw	78
4.6. Indywidualne determinizmy wynikające z antropocentryzmu	79

Rozdział II.

Źródła oryginalności myśli Karola Wojtyły na temat wolności ..	83
1. Specyfika ujęcia zagadnień antropologiczno-etycznych	84
1.1. Odpowiedź Wojtyły na subiektywizm ogarniający współczesną cywilizację	93
1.2. Dwusystemowe myślenie Wojtyły	95
1.3. Wpływ myśli francuskiej na kształtowanie warsztatu naukowego Wojtyły	101
2. Wolność jako istotny rys myśli Wojtyły/Jana Pawła II	105
2.1. Papież osoby ludzkiej	106
2.2. Wolność wewnętrzna człowieka źródłem autonomii osoby ludzkiej	107
3. Udział Wojtyły w soborowej refleksji na temat wolności	110
3.1. Tolerancja poza prawdą ontologiczną	111
3.2. Poparcie dla aspiracji wolnościowych współczesnego człowieka	112
3.3. Aspiracje wolnościowe człowieka wynikające z jego godności	114
3.4. Kościół podejmujący „nieświecki dialog ze światem”	116
4. Dopełnienie antropologii obiektywnej subiektywną (podmiotową) wizją człowieka	117

Rozdział III.

Związek wolności z prawdą	125
1. Życie w prawdzie jako nieodzowny warunek wolności wewnętrznej osoby ludzkiej	130
1.1. Konieczność troski o wolność wewnętrzną przez życie w prawdzie	134

1.2. Myśl ludzka przemawiająca za związkiem wolności z prawdą	137
1.3. Związek wolności z prawdą na płaszczyźnie egzystencjalnej	140
1.4. Związek wolności z prawdą wynikający z aktu stwórczego Boga	142
2. Wolność wpisana w godność osoby w akcie stworzenia mężczyzny i kobiety przez Boga	145
2.1. Wolność „dana” przez akt stwórczy Boga i „zadana” przez Chrystusa Odkupiciela	146
2.2. Wolność ukierunkowana na osiągnięcie szczęścia przez człowieka	151
2.3. Teonomia uczestnicząca jako sposób ukonkretniania wolności	153
2.4. Rozumność jako pryncypium wolności	157
3. Prawda i dobro jako źródła wolności	160
3.1. Prawda i dobro jako źródła wolności „danej”	161
3.2. Wolność „zadana” urzeczywistnianiem się godności osoby ludzkiej	169
3.3. Miłość prawdy jako pierwszy warunek wolności	173
3.4. Miłość dobra jako drugi warunek wolności	178
4. Eschatologiczny wymiar wolności osoby ludzkiej	179
4.1. Wiara jako światło dla rozpoznawania pełni prawdy i wolności	180
4.2. Wyzwalająca moc prawdy w dziele przebaczenia i pojednania	186
4.3. Psychologiczne aspekty odczuwania godności i wolności ...	189
4.4. Rady ewangeliczne drogą zdobywania wewnętrznej wolności	191

Rozdział IV.

Wolność wyzwalamąca ku odpowiedzialności prowadzącej

do komunii	201
1. Odpowiedzialność za dar wolności wobec Boga	202
1.1. Słuchanie Boga jako warunek podjęcia odpowiedzialności ..	213
1.2. Wolność gwarancją niepowtarzalności powołania człowieka	217
2. Odpowiedzialność wobec i za drugiego człowieka	222
2.1. Odpowiedzialność wobec drugiego człowieka	223
2.2. Odpowiedzialność za drugiego przez bycie dla niego „darem”	227
2.3. Odpowiedzialność za wolność drugiego	230

3. Wolność podstawą komunii	236
3.1. Więziotwórczy wymiar wolności	240
3.2. Wolność upodmiotawiająca	246
3.3. Miłość niosąca wolność drugiej osobie	249
3.4. Miłość jako dar z siebie kluczem do pełnej wolności	251
Zakończenie	259
Bibliografia	271
1. Źródła	271
1.1. Dokumenty Kościoła	271
1.2. Pisma Karola Wojtyły	273
2. Opracowania	274
3. Literatura pomocnicza	276
Résumé	
La conception de la liberté de Jean-Paul II comme réponse	
à la crise de la compréhension de cette notion	283